

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИХ
ДИСЦИПЛІН НА АДАПТАЦІЙНИЙ ПРОЦЕС ІНОЗЕМНИХ
СТУДЕНТІВ**

Жовтоніжко І.М.

Кафедра фізики

Національний фармацевтичний університет України

м. Харків, Україна

e-mail: i.n.zhovtonizhko@gmail.com

Сьогодні, коли наша країна переживає важке політичне та економічне реформування, громадянам, що приїхали з інших країн, особливо важко. Очевидно, що знайомство з країною, її народом і звичаями є одним з важливих чинників, способом вплинути як позитивно, так і негативно на студента з першого до останнього дня перебування в Україні.

Процес адаптації особи характеризується самовизначенням її у колективі, отриманням “своєї особи”, реалізацією індивідуальних можливостей. Під час цього періоду спостерігається внутрішнє неприйняття оточення, відчуженість від нього є показниками неадекватності, яка може призвести особу до психічної пригніченості, тривожності та до їх проходження – зниженню пізнавальної та суспільної активності студента. Указаний фрагмент адаптації пов’язаний із входженням особи в систему загальноприйнятої мети і задач діяльності, взаємостосунків, норм і традицій колективу. При цьому обов’язково виникає перебудова функцій, становлення їх на новий рівень регулювання, підвищується стійкість психіки до дії зовнішніх та внутрішніх чинників [1; 2].

Адаптаційний процес для іноземців починається з першого дня перебування в нашій країні, і з першого дня створений раніше спосіб

життя вступає у специфічні відносини зі способом життя в нашому суспільстві. Тому своєчасна адаптація допомагає іноземному студенту швидко оволодіти вузівськими формами і прийомами пізнавальної діяльності, що і створює передумови її ефективного виконання.

Відомо, що під час вивчення іноземної мови, мовне середовище яке для іноземного студента складається з того оточення, в якому він повинен спілкуватися, є важливим чинником.

Для іноземців, що приїжджають до України для навчання, мова це головний, найважливіший ланцюжок, який сполучає їх із новим життям у невідомій спочатку країні. Вона є засобом спілкування з викладачами, товаришами, адміністрацією навчального закладу і гуртожитку, офіційними особами в різних установах, жителями міста, у побуті та т.п.

Обрання України як країни навчання для більшості іноземних студентів обумовлено, перш за все, високим рівнем науки і порівняно невеликою платнею за навчання. Умови життя і навчання іноземця на Сході України ставлять його в достатньо скрутне становище: він опиняється в двомовному середовищі – російської та української мов. Студенти враховують той факт, що в більшості вищих навчальних закладів Східного регіону України мовою викладання є російська. Тому той, хто хоче вчитися російською мовою, іде саме сюди. Нарешті, мовою побутового спілкування, мовою “вулиці” є також російська, з якою іноземці зустрічаються з перших кроків у східно-українських містах і яку обов’язково потрібно розуміти, якщо хочеш тут жити деякий час. До того ж у східних областях України російська мова – це мова регіонального бізнесу, науки, міжнародного спілкування.

Вибравши мовою навчання російську, іноземні студенти спочатку начебто не помічають української. Їхні потреби обмежені навчанням та спілкуванням із тими, хто користується російською мовою. Але день за днем іноземці впадають у стихію двомовності. Усі назви посадовців і

кабінетів, до яких звертається або приходить іноземний студент, зазначені українською мовою.

Додамо також, що у всіх офіційних документах, розпорядженнях, оголошеннях обов'язково використовується українська мова; кожний студент одержує студентський квиток, а згодом і інші документи: пропуск до гуртожитку, читацький квиток, залікову книжку, диплом на українській мові; методичні матеріали щодо контролю знань із багатьох дисциплін видані українською мовою.

З цього можна зробити висновок, що під час навчального процесу існує двомовність. Тому така обставина створює ще одну проблему для іноземних студентів: необхідність розуміння української мови спонукає їх хоча б до ознайомлення з деякими її основами.

Іноземні студенти – специфічна соціальна група в суспільстві країни, де вони навчаються. Між оточенням певної країни та іноземними студентами існує, окрім мовного, ряд таких “бар’єрів” як психологічний, релігійний, етнічний тощо. Тобто існують об’єктивні відмінності в образі життя тих країн, які направляють і приймають громадян на навчання. Достатньо суб’єктивним “бар’єром” для іноземних студентів є розбіжність між системами навчання України та їх батьківщини. Для певних груп іноземних студентів цей академічний “бар’єр” означає необхідність у майже повному перенавчанні.

У процесі соціально-психологічної адаптації іноземних студентів можна виділити три основні сфери: навчальна група, специфічна система “український викладач – іноземний студент” і студентський гуртожиток. У кожному конкретному випадку, можливо, переважний вплив однієї із цих сфер, проте процеси в навчальній групі найбільшою мірою визначають успішність соціально-психологічної адаптації та є їх основною складовою. Хоча більшість іноземних студентів об’єднуються в земляцтва, але все-таки головним об’єктом навчальних

і виховних впливів є студентська група, і саме на товаришів з навчальної групи доводиться основний обсяг спілкування студентів.

Серед існуючих психологічних проблем, з якими зіштовхуються іноземці після прибуття на навчання, можна виділити наступні: нова культура (зокрема, втрата доступу до звичайної культури, необхідність пристосування до способу життя іншої країни); спілкування (спілкування з іншими студентами, з місцевим населенням, дефіцит спілкування, відчуття самотності); необхідність зусиль при вивченні мови; проблеми самоорганізації, які обумовлені необхідністю самостійного існування, – без контролю батьків, а також без самоконтролю навчання; проблеми темпу навчальної роботи; режиму праці та відпочинку; формування звички вести здоровий спосіб життя та ін. Порушення психологічної адаптації слухачів-іноземців призводять до багатьох негативних наслідків: до порушення здоров'я, поведінкових відхилень, зниженню якості навчання або навіть до його припинення. Що стосується кращої, найсвідомішої частини студентів, то у них до кінця навчання виробляється певний стиль навчальної роботи; вони займаються суспільною діяльністю, спортом, знаходять час відвідувати театри, кіно, виставки.

Зауважимо, що основними умовами, без виконання яких процес початкової навчальної адаптації не буде успішним і результативним є такі як: своєчасний початок занять, мінімум витрат аудиторних годин протягом навчального року; свідоме засвоєння програмного матеріалу з усіх предметів у повному обсязі; вироблення стійкої професійної орієнтації; створення свідомого ставлення до навчального процесу, формування високого рівня ціннісних мотивацій.

Таким чином, велике значення для успішного навчання у вузах України мають особисті якості студента, усвідомленість його вирішення глибоко вивчати фізико-математичні науки, наявність

мотивацій оволодіння майбутньою спеціальністю, здібність до іноземних мов, специфічність психології студентів із різних регіонів.

Використана література:

1. Жовтоніжко І.М. Деякі аспекти адаптації іноземних студентів до вивчення математики на етапі довузівської підготовки / І.М. Жовтоніжко // Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 13 : Проблеми трудової та професійної підготовки : зб. наук. пр. / НПУ ім. М.П. Драгоманова. – Вип. 14. – К., 2010. – С. 68-75.

2. Жовтоніжко І.М. Проблема адаптації іноземних студентів до навчання в Україні // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі / І.М. Жовтоніжко., Є.Н. Бабакішієва : Тези XII Міжнар. наук.-практ. конф., 4-5 черв. 2009 р. / Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Х., 2009. – С. 79 – 81.

МІЖНАРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО З УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ

Жуковіна О.В., Грецька Г.А.

Кафедра процесів та апаратів хіміко-фармацевтичних виробництв

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

paft@niph.edu.ua

Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) 12 березня 2018 року оприлюднила новий міжнародний стандарт ISO 45001:2018 «Системи управління охороною здоров'я і безпекою праці», що приходить на заміну британському стандарту OHSAS:18001:2007 «Системи менеджменту гігієни і безпеки праці. Вимоги».

У новому стандарті викладені основні вимоги щодо охорони здоров'я працівників і безпеки праці на підприємствах (в організаціях),